

Course Plan

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی
سازمان آموزش

مرکز مطالعات و
تحقیقات

پرستاری و مامایی

گروه آموزشی: مامایی

رشته و مقطع تحصیلی:

نیم سال تحصیلی: اول 1403-1404

کارشناسی مامایی

تاریخ تدوین: 1403/8/1

تاریخ بازنگری: 1403/9/24

تعداد و نوع واحد: 2.5

نام دوره: کارآموزی در عرصه

زایمان طبیعی و غیرطبیعی 1

پیشنیاز: ندارد

زمان برگزاری: شیفت های صبح و عصر
مکان برگزاری: زایشگاه ولیعصر

نام مدرسین: اساتید گروه مامایی

آدرس دفتر مسوول کارورزی: دانشکده پرستاری و مامایی

تلفن دفتر: -

زمان تماس یا مراجعه به دفتر: -

آدرس پست الکترونیک مسوول کارآموزی/کارورزی: yas.raha1373@yahoo.com

هدف کلی:

این کارآموزی فرصتی را برای دانشجویان فراهم می کند تا مهارت علمی و عملی لازم را برای اداره لیبر، انجام زایمان و همچنین انجام مراقبت های پس از زایمان در موارد طبیعی و غیر طبیعی بدست آورند.

اهداف اختصاصی:

از دانشجو انتظار می رود تا در طول مدت کارآموزی مراقب های زیر را برای تمامی موارد طبیعی و بیماری های طبی مانند دیابت، فشار خون بارداری، پره اکلامپسی، پارگی زودرس کیسه آب، زایمان زودرس، دکلمان، جفت سر راهی، گذشتن از موعد زایمان، دوقلوئی، بریچ، جنین IUGR و مرده زایی انجام دهد.

1. اصول صحیح برقراری ارتباط با بیمار، حمایت عاطفی و حفظ ایمنی را بدانند و در نهایت ارتباط مناسب با زائو برقرار نمایند.
2. از مادران گرفتن شرح حال بگیرد و معاینات فیزیکی و مانورهای لئوپولد را انجام دهد.
3. اقدامات لازم جهت پذیرش هر یک از کیس های خاص را بتواند اولویت بندی نماید و با توجه به شرح حال و معاینات انجام شده در رابطه با بستری کردن زائو تصمیم بگیرد.
4. با سرعت و دقت مادر بستری شده را (از نظر آماده کردن لباس، تخت، تخلیه مثانه، برقراری راه وریدی، تجویز سرم، گرفتن آزمایشات) برای استقرار در اتاق لیبر آماده کند
5. صدای قلب جنین را در محل صحیح (مقایسه نبض جنین با نبض مادر) به مدت یک دقیقه کامل بلافاصله بعد انقباض شمارش و کنترل نمایید.
6. الگوی ضربان قلب جنین را تفسیر کند و موارد غیر طبیعی را تشخیص دهد.
7. در صورت غیر طبیعی بودن الگوی ضربان قلب، اقدام مناسب را انجام دهد.
8. در معاینه واژینال دیلاتاسیون، افاسمان، موقعیت و قوام سرویکس، توجه به عضو نمایش، جایگاه عضو نمایش و پوزیشن جنین، بررسی وضعیت کیسه آب را شناسایی و گزارش نماید و همچنین بتواند معاینه لگن را به درستی انجام دهد.
9. بر اساس معاینه واژینال نمره بی شاپ را محاسبه کند و در خصوص القا یا تقویت لیبر تصمیم گیری نماید.
10. مراقبت های مرحله اول زایمان شامل: کنترل صدای قلب جنین، کنترل انقباضات رحمی، توجه به تغذیه، وضعیت قرار گیری، معاینه شکمی و واژینال، تخلیه مثانه، تسکین درد با استفاده از روشهای غیر دارویی، تجویز دارو و مایع درمانی، پاسخ به سوالات زائو را به طور کامل انجام دهد.
11. موارد غیر طبیعی چون دیابت، فشار خون بارداری، پره اکلامپسی، پارگی زودرس کیسه آب، زایمان زودرس، دکلمان، جفت سر راهی، گذشتن از موعد زایمان، مادران مبتلا به بیماری های طبی، دوقلوئی، بریچ، جنین IUGR و مرده زایی را شناسی و تشخیص دهد و مراقبت و اقدامات لازم را بکاربندد.
12. اندیکاسیون های انجام القا و تقویت لیبر را تشخیص دهد و مراقبت های مربوطه را انجام دهد.
13. اندیکاسیون های انجام آمنیوتومی را تشخیص داده و در صورت وجود اندیکاسیون، آمنیوتومی را با رعایت شرایط استریلیتی انجام دهد.

14. پارتوگراف زایمان را تکمیل کند و موارد غیر طبیعی را در پارتوگراف تشخیص داده و اقدام مناسب را انجام دهد.
15. شروع مرحله دوم زایمان را تشخیص دهد.
16. طرز صحیح وسایل حفاظت شخص (شستن دست ها، آماده کردن ست زایمان، پوشیدن چکمه، گان، دستکش) را بداند و به درستی بپوشد و برای انجام زایمان آماده گردد.
17. ست زایمان را به روش صحیح باز نموده و وسایل لازم را آماده نماید
18. از وسایل مورد نیاز برای انجام هر گونه اقدام آسپتیکی با رعایت اصول صحیح استریلیتی استفاده نماید.
19. پرپ و درپ را به روش صحیح انجام دهد.
20. محل تزریق بی حسی جهت اپیزیاتومی را بداند و بی حسی را با سرعت مناسب در محل درست تزریق کند.
21. مرحله دوم زایمان را با کمک مربی انجام دهد.
22. مراقبت های مربوط به نوزاد را بلافاصله پس از زایمان (باز کردن راه هوایی، جلوگیری از هیپوترمی، تحریک نوزاد) انجام دهد. آپگار نوزاد را در دقایق اول و پنجم پس از تولد محاسبه کند.
23. تماس پوستی مادر و نوزاد را بلافاصله پس از خروج نوزاد انجام دهد.
24. مراقبت های مربوط به نوزاد از قبیل کلامپ بند ناف، بستن دستبند، معاینه فیزیکی نوزاد، تزریق ویتامین K و گرفتن اثر پای نوزاد را انجام دهد .
25. زایمان جفت و پرده های جفتی را انجام داده و جفت و پرده های جفتی را معاینه کند.
26. اپی زیاتومی و یا صدمات مربوط به کانال زایمان را ترمیم کند.
27. وسایل مصرفی آلوده را بدرستی دفع کند.
28. آموزش های لازم مرحله چهارم زایمان (مراقبت از خود و بهداشت فردی، حمام، مراقبت از زخم، خونریزی پس از زایمان، تغذیه، اجابت مزاج، برون ده ادراری، رابطه جنسی، تنظیم خانواده، علائم خطر مادر و نوزاد، نحوه شیردهی، دفع ادرار و مدفوع در نوزاد، واکسیناسیون، آزمایشات مربوط به غربالگری نوزاد، زمان و مکان مراجعات مادر پس از ترخیص) را به مادر بدهد و به مادر برای انجام شیردهی کمک کند.
29. کنترل های مربوط به مرحله چهارم زایمان (کنترل خونریزی، بررسی ارتفاع و قوام رحم، بررسی علائم حیاتی، ثبت و گزارش مراقبت های مرحله چهارم زایمان) را انجام دهد.
30. موارد غیر طبیعی مربوط به مرحله چهارم زایمان را تشخیص و مراقبت های لازم را انجام دهد.
31. مطالب نظری مرتبط با اهداف کارآموزی را مطالعه نماید و در راند بالینی مشارکت فعال داشته باشد.

در کتاب علوم پرستاری و مداخلات پرستاری

وظایف / تکالیف دانشجویان:

مطالعه و آماده سازی مطالب:

1. مطالب مشخص شده برای کنفرانسها را مطالعه نماید.
2. اقدامات متفاوت مورد نیاز بیماران را به طور کامل یاد گرفته و در انجام صحیح آنها کوشا باشد.
3. تکلیفهای محول شده را در وقت معین انجام دهد.

بهبود مهارتها:

1. برای افزایش مهارت و دقت در انجام امور، به توضیحات مربی دقت نموده و تمام تلاش خویش را به کار گیرد.
2. هر روز مطالب و نکات در خصوص پرونده های خاص مشخص شده از روز قبل را ارائه دهند، از جمله در مورد داروهای مصرفی، نوع بیماری، علت بیماری و نکات غیرعادی در شرح حال یا علایم حیاتی بیماران.

همکاری و مشارکت:

1. در انجام فعالیتهای مختلف از جمله آماده کردن پمفلتهای آموزشی، فیلم آموزشی، پوستر و... مشارکت نمایند.
2. لاگبوکها را به صورت روزانه تکمیل نمایند.
3. در انجام امور، روحیه همکاری را افزایش داده و به دوستان خود کمک کنند.
4. تلاش کنند تا از تکرار خطاها جلوگیری نمایند.

حضور و اخلاق حرفه ای:

1. حضور منظم در محل کارآموزی و خودداری از غیبت غیر موجه.
2. رعایت اخلاق و شئون اسلامی در زایشگاه.
3. رعایت کلیه قوانین بیمارستان و زایشگاه.
4. برقراری ارتباط مناسب با استاد، سایر دانشجویان، پرسنل، زائو و همراهیان زائو.
5. داشتن احساس مسئولیت در قبال زائو.
6. مشارکت در مراقبت از زائو و شرکت فعال در راند بالینی.
7. تکمیل فرم ثبت مهارتها و ارائه آن به استاد در انتهای کارآموزی.

نحوه ارزشیابی فراگیر و بارم مربوط به هر ارزشیابی:

ردیف	ملاك	بارم
1	رفتار و پوشش حرفه ای و پیروی از قوانین و ضوابط	1 نمره
2	ارزشیابی تکوینی (تمرین های عملی محوله در طول دوره)	12 نمره
3	پاسخ دهی به سوالات درخصوص موارد موجود بیماری ها و آمادگی مطالب مشخص شده برای کنفرانسها	3 نمره
4	تکمیل و ارائه فرم ثبت مهارتها	1 نمره
5	مشارکت فعال در راند بالینی	2 نمره
6	ارایه پوستر یا تهیه پمفلت	1 نمره
7	جمع نمرات	20 نمره

شیوه ارزشیابی در موضوعات نظری پاسخ دهی به پرسش های مطرح شده در خصوص کیس ها و همچنین پاسخ دهی به سوالات مربوط به مباحث مشخص شده و در موضوعات عملی چک لیست ارزشیابی طرح شده می باشد.

ردیف	روز	عناوین
1	شنبه	معارفه و معرفی درس، نحوه برقراری ارتباط مناسب با زائو
2	یکشنبه	کنترل و انجام مراقبت های مرحله اول، دوم، سوم و چهارم زایمان
3	دوشنبه	کنترل و انجام مراقبت های نوزاد-احیاء نوزاد و خونریزی پس از زایمان
4	سه شنبه	بررسی الگوهای ضربه قلب جنین و کنترل القا و تقویت لیبر
5	چهارشنبه	تشخیص و مراقبت از مادران مبتلا به دیابت بارداری و دیابت آشکار در بارداری و فشار خون بارداری، پره اکلامپسی، اکلامپسی
6	پنج شنبه	تشخیص و مراقبت از مادران مبتلا به پارگی زودرس کیسه آب، زایمان زودرس و حاملگی پست ترم

قابل به ذکر است که این زمان بندی در 7 هفته تکرار خواهد پذیرفت.

فهرست کنفرانس های مورد نیاز کارآموزان

ردیف	موضوع	مدرس
1	الگوهای ضربه قلب جنین	گروه اساتید، دانشجویان

2	القا و تقویت لیبر	گروه اساتید، دانشجویان
3	معاینه و مراقبت های نوزاد	گروه اساتید، دانشجویان
4	احیاء نوزاد	گروه اساتید، دانشجویان
5	خونریزی پس از زایمان	گروه اساتید، دانشجویان
6	خونریزی های بارداری (دکلمان، جفت سر راهی)	گروه اساتید، دانشجویان
7	دیابت بارداری و دیابت آشکار در بارداری	گروه اساتید، دانشجویان
8	فشار خون بارداری، پره اکلامپسی، اکلامپسی	گروه اساتید، دانشجویان
9	پارگی زودرس کیسه آب، زایمان زودرس	گروه اساتید، دانشجویان
10	گذشتن از موعد زایمان	گروه اساتید، دانشجویان
11	دیستوشی ها	گروه اساتید، دانشجویان
12	نفاس و عوارض نفاسی	گروه اساتید، دانشجویان
13	بریچ	گروه اساتید، دانشجویان
14	جنین IUGR	گروه اساتید، دانشجویان
15	مرده زایی	گروه اساتید، دانشجویان
16	دوقلوئی	گروه اساتید، دانشجویان
17	انواع سقط و درمان ها	گروه اساتید، دانشجویان
18	حاملگی خارج رحمی و مول	گروه اساتید، دانشجویان

سیاست مسؤول دوره در مورد نظم و انضباط و اجرای قوانین آموزشی و درمانی:

- مطالب مشخص شده توسط همه دانشجویان مطالعه شود.
- در بحث های گروهی و فعالیت ها مشارکت داشته باشند.
- در خصوص انجام هر تکنیک اصول لازم را مطالعه کرده باشند.
- برای یادگیری انجام صحیح اقدامات تلاش لازم را به کار گیرند.

- فقط در صورت حضور مربی در بخش حاضر شوند.
- هیچ گونه اقدامی را بدون نظارت مربی انجام ندهند.
- به هیچ وجه داروهای آماده شده توسط شخص دیگر را برای تزریق یا خوراندن به بیمار قبول نکنند.
- صرفه جویی در مصرف مواد مختلف در بخش را جزء اولویت ها قرار دهند.
- نظافت در اتاق کار را رعایت نمایند.
- در صورت انجام دادن هرگونه اقدام اشتباه سریعاً به مربی یا مسئول شیفت اطلاع دهد.
- در صورت نیدل استیک شدن حتماً به مربی و سوپروایزر کنترل عفونت اطلاع دهد.

منابع اصلی درس :

- 1- بارداری و زایمان ویلیامز. کانینگهام، اف. گاس، آخرین ویرایش 26 ام، انتشارات گلبان. سال 2022
- 2- مراقبت های ادغام یافته سلامت مادران (راهنمای خدمات خارج بیمارستانی) وزارت بهداشت- دفتر سلامت خانواده، اداره سلامت مادران، سال 1402
- 3- راهنمای کشوری انجام زایمان طبیعی و روشهای غیر دارویی کاهش درد زایمان، وزارت بهداشت- دفتر سلامت خانواده، اداره سلامت مادران، سال 1396
- 4- راهنمای کشوری ارائه خدمات مامایی و زایمان، بیمارستان های دوستدار مادر، وزارت بهداشت- دفتر سلامت خانواده، اداره سلامت مادران، آخرین ویرایش
- 5- درسنامه مامایی مایلز، درسنامه مامایی مایلز. میلز، آخرین ویرایش
- 6- ترجمه نوزادان نلسون، نلسون، سال 2020

منابع فرعی درس: سایت up to date

نام و نام خانوادگی تدوین کننده: فهیمه نوری